

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33677
Nom	Educació vocal
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1305 - Grau de Mestre/a en Educació Primària	Facultat de Magisteri	4	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1305 - Grau de Mestre/a en Educació Primària	16 - Especialista en educació musical	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
FERNANDEZ MAXIMIANO, RAFAEL	95 - Didàctica de l'Educació Física, Artística i Música
ISUSI FAGOAGA, ROSA MARIA	95 - Didàctica de l'Educació Física, Artística i Música

RESUM

L'assignatura Educació Vocal és una assignatura optativa pertanyent al quart curs de la Menció de Educació Musical del Grau de Mestre d'Educació Primària.

La seua càrrega lectiva és de 6 crèdits. Aquesta assignatura teòrico-pràctica vol que l'alumne experimente de manera vital i conscientment la música coral i pretén aprofundir en les capacitats musicals mitjançant el coneixement, la comprensió i el desenvolupament de la percepció auditiva, el funcionament del sistema vocal i la sensibilitat del alumne així com l'assoliment de la destresa en el sistema vocal i la seua impostació (individual i grupal). Potenciar també les capacitats creatives i interpretatives, fomentar el desenvolupament de l'espontaneïtat i naturalitat en la direcció i expressió musical de qualsevol tipus d'Agrupació Vocal, tot donant lloc a un currículum d'allò més complet a l'estudiar les metodologies més innovadores i els procediments didàctics de la música.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

L'accés a l'itinerari d'Especialista en Educació Musical exigeix una prova de nivell de la qual estaran exempts els qui tinguen el grau mitjà dels ensenyaments de música o equivalent.

COMPETÈNCIES

1305 - Grau de Mestre/a en Educació Primària

- Expressar-se oralment i per escrit de forma correcta i adequada en les llengües oficials de la comunitat autònoma.
- Utilitzar amb solvència les tecnologies de la informació i de la comunicació com a eines de treball habituals.
- Analitzar i incorporar de forma crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten l'educació familiar i escolar: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles; canvis en les relacions de gènere i intergeneracionals, multiculturals i interculturals; discriminació i inclusió social i desenvolupament sostenible; i també promoure accions educatives orientades a la preparació d'una ciutadania activa i democràtica, compromesa amb la igualtat, especialment entre homes i dones.
- Promoure el treball cooperatiu i el treball i esforç individual.
- Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.
- Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula.
- Reconèixer la identitat de cada etapa i les seues característiques cognitives, psicomotores, comunicatives, socials i afectives.
- Dissenyar, planificar i avaluar l'activitat docent i l'aprenentatge a l'aula en contextos multiculturals i de coeducació.
- Saber treballar en equip amb altres professionals de dins i fora del centre en l'atenció a cada estudiant, així com en la planificació de les seqüències d'aprenentatge i en l'organització de les situacions de treball a l'aula i en l'espai de joc.
- Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació educativa i ser capaç de dissenyar projectes d'innovació identificant indicadors d'avaluació.
- Comprendre que l'observació sistemàtica és un instrument bàsic per a poder reflexionar sobre la pràctica i la realitat, així com contribuir a la innovació i a la millora en educació.

- Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten estudiants amb diferents capacitats i diferents ritmes d'aprenentatge, així com adquirir recursos per a afavorir la seua integració.
- Conèixer els fonaments teòrics i pràctics del moviment humà i les activitats físiques.
- Comprendre el moviment humà i les activitats físicoesportives com a fenomen sociocultural.
- Dissenyar, desenvolupar i avaluar el currículum.
- Conèixer el currículum oficial d'educació física en l'educació primària.
- Dissenyar i desenvolupar situacions d'ensenyament/aprenentatge en contextos de diversitat propis de l'educació física, amb una atenció especial a les diferències de gènere.
- Adquirir recursos per fomentar la participació en activitats físicoesportives al llarg de la vida.
- Valorar i saber treballar de forma cooperativa com a condició per a la millora de l'activitat professional.
- Aprendre estratègies per a fomentar el desenvolupament professional del docent i el seu aprenentatge al llarg de la vida.
- Adoptar actitud autocrítica davant els processos d'ensenyament i aprenentatge, i valorar de manera reflexiva les experiències viscudes.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Per tal de superar aquesta assignatura, s'espera dels estudiants que puguin:

Reflexionar i analitzar els continguts escollits de les classes teòriques i relacionarles amb aquelles contemplades en les sessions pràctiques.

Tindre capacitat per defensar i exposar a l'aula els resultats de les activitats desenvolupades.

Demostrar habilitats auditives i vocals suficients per als cicles de Primària.

Tindre la capacitat de cantar i ensenyar a altres amb soltesa, afinació i sentit rítmic.

Abastar una autonomia en la lectura musical de melodies i cançons amb certa dificultat.

Saber transferir a la pràctica continguts bàsics de didàctica musical i d'educació vocal als nivells d'educació primària.

Assolir tècniques bàsiques de respiració, emissió, impostació i articulació de la veu així com de l'expressió i interpretació mitjançant cançons i obres corals i la seua aplicació als xiquets de primària.

Saber dirigir agrupacions musicals que es puguin montar en Primària.

Saber seleccionar un repertori de cançons per als nivells de Primària.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La veu: Coneixement Teòric- pràctic de la tècnica vocal

- Importància de l'educació vocal en la formació musical.
- La postura corporal: La veu flexible i el cos flexible.

Metodologia i didàctica.

- La tècnica vocal:
- La respiració- relaxació. La necessitat d'una respiració equilibrada. La respiració costodiafragmàtica abdominal. Metodologia i didàctica.
- L'aparell fonador
- L'aparell ressonador
- Importància de l'higiene vocal.

2. La formació vocal personalitzada.

1. Condicions físiques individuals.
2. La veu parlada i la veu cantada. Metodologia i didàctica.
3. La veu del xiquet i la seua educació.
4. Classificació de les veus escolars.
5. Tècnica vocal en la veu dels xiquets.

3. Les cançons a l'escola. Repertori vocal.

1. Classes de cançons.
2. L'anàlisi de cançons y obres corals.
3. Criteris de selecció de cançons segons els nivells en Primària. Repertori.
4. Ensenyament-aprenentatge de les cançons a una dues i tres veus segons nivells de Primària.
5. El currículum de la L.O.M.C.E
- .. Els blocs de continguts. El desenvolupament de les activitats

4. Desenvolupament de Unitats Didàctiques-Globalització del cant i la veu.

1. Cant col·lectiu segons nivells de Primària.
2. Cant com eix vertebrador de l'educació musical.

5. Creació de Agrupacions Vocals Escolars

Formacions vocals e instrumentals.
Interpretació i creació musical de peces musicals.

6. La formació del Cor Escolar.

Procés per a la seua creació. Metodologia i didàctica.

Tècnica de Direcció del Cor Escolar.

L'assaig. Metodologia i didàctica.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	60,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	4,00	0
Elaboració de treballs en grup	22,00	0
Elaboració de treballs individuals	14,00	0
Estudi i treball autònom	8,00	0
Lectures de material complementari	8,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	12,00	0
Preparació de classes de teoria	5,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	6,00	0
Resolució de casos pràctics	11,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

General:

Les metodologies a utilitzar seran actives i cooperatives. Per això hauran de combinar-se metodologies diferents en funció de les metes que volguérem abastar.

1. Lliçó magistral o classe d'exposició teòrica. És una metodologia necessària per exposar i debatre coneixements teòrics, bé comuns o d'aquells pertanyents a àrees específiques.
2. Interrogació didàctica. Les activitats com a complement de la lliçó magistral per promoure l'aprenentatge constructivista. A més a més, els resultats poden ser emprats per promoure la reflexió del coneixement teòric o per avaluar allò après.
3. Tècniques de treball i d'avaluació cooperativa. L'utilitzarem per potenciar l'aprenentatge significatiu i autònom. Marcant les pautes necessàries, podrà resultar al professorat més adient que no l'autoaprenentatge o l'aprenentatge individual.

Particular:

La metodologia docent a utilitzar al llarg de les sessions es fonamenta en una combinació de mètodes actius. Els conceptes de cada bloc temàtic s'introdueixen mitjançant el professor tot i que de manera participativa, combinats amb l'exposició d'exemples i de casos pràctics que esdevenen de relleu. La temporalització no és cronològica. Si de cas els blocs de continguts es barregen, seran la cançó i la veu els eixos vertebradors de l'activitat de la qual es van extraent les activitats desenvolupant ensem els continguts dels diferents blocs.

La participació de l'alumne en les discussions que es generen a l'aula al voltant de la veu, la cançó i les agrupacions vocals escolars resultarà de allò més indispensable per a l'assoliment i aplicació dels conceptes amb l'ajut del professor, qui guiarà a l'estudiant al llarg del procés.

Les sessions d'enfocament pràctic es basen en la realització d'exercicis amb els elements mediadors, audició, interpretació vocal i/o instrumental, visionat d'audiovisuals, etc., sota la direcció del professor.

Les activitats de caràcter pràctic, es realitzaran un 50% de manera individual i d'altres el 50% de manera grupal i deambaran per part de l'alumne el treball dintre i fora de l'aula. Per tractar-se d'una assignatura que treballa un gran nombre d'habilitats pràctiques es farà servir una metodologia activa i participativa en el desenvolupament de competències d'interpretació vocal i direcció coral principalment, així com de caràcter auditiu on la capacitat d'anàlisi queda més palesa. Atès al seu caràcter educatiu, es treballen també capacitats actitudinals tal com el respecte al moment interpretatiu o auditiu, treball cooperatiu, actituds i valors implícits en el desenvolupament d'exercicis pràctics,. Els continguts teòrics s'aprenen després d'una reflexió al voltant de la pràctica. Algunes sessions teòrico-pràctiques es desenvoluparan per Mestres de Música en actiu, experts en formació i direcció de agrupacions vocals escolars.

AVALUACIÓ

L'avaluació serà continua i global. Tindrà caràcter orientador i formatiu i haurà d'analitzar els processos d'aprenentatge individual i col·lectiu.

Atès que es una assignatura de metodologia molt activa i pràctica, es imprescindible l'assistència, al menys el 70% a les sessions per tindre accés a l'avaluació contínua..

La qualificació entesa com l'expressió final del procés d'avaluació, ha de reflectir l'aprenentatge individual. Vol dir, l'assoliment de coneixement tal com el procés de canvis intel·lectuals i personals que l'alumne ha d'evidenciar.

Les evidències de l'aprenentatge es poden arregar de la següent manera:

- Seguiment periòdic del progrés dels estudiants a l'aula o en tutories.
- Avaluació de treballs encomanats, també estan incloses les proves cantades i escrites.
- Valoració de la participació individual i en grup a l'aula o fora d'ella (Participació XXIV Festival Didàctic Musical, ... altres)

La qualificació constaria de:

- PART PRÀCTICA: 50%.
- PART TEÒRICA: 15%
- TREBALLS : 25%
- Prova Final : 10 %

REFERÈNCIES

Bàsiques

- ASSELINEAU, M. ; BEREL, F. (1999) Audición y descubrimiento de la voz. Courlay. Fuzew.
- LIPS, H. (1977): Iniciación de la técnica vocal. Lleida.
- MANSION, M. El estudio del canto. Ricordi Americana. Buenos Aires.
- BUSCH, B.R. (1995): El Director de Coro. Real Musical. Madrid.
- MENALDI, J. (1995): La voz normal. Panamericana. Buenos Aires.
- ALSINA, P. (2006): Aproximación a las estrategias de aprendizaje. Eufonía. Didáctica de la Música.
- GUSTEMS, J. y ELGSTROM, E. (2008): Guía práctica para la dirección de grupos corales. Graó. Barcelona.
- PASCUAL, P. (2002) : Didáctica de la Música. Prentice Hall. Madrid.
- PRIETO, R. (2001): Dirección de Agrupaciones Musicales Escolares para Maestros, Creatividad e Improvisación. Club Universitaria. Alicante.
- SCHAFER, R. M. (1981): El nuevo pasaje sonoro. Ricordi. Buenos Aires.
- STEVENS, D. (1999): Historia de la canción. Taurus Alfaguara S.A. Madrid.
- ZARAGOZÁ, J. LL. (2006): Principios Musicales y estrategias metacognitivas en el aula. Eufonía. Didáctica de la Música.
- BAREIMBOIM, D. (2008) El so de la vida. Barcelona Ediciones 62.
- BRUNNER, M. (2002) La formación de Coros Infantiles. Eufonía. Didáctica de la Música. 45, pp, 10-18
- DÍAZ, M; FREGA, A.L. (1998) La creatividad como transversalidad al proceso de Educación Musical. Vitoria-Gasteiz. Amarú.
- SCHAFER, R.M. (1992): Hacia una educación sonora. Pedagogías musicales abiertas. Ricordi. Buenos Aires.
- ALSINA, P. (2007) Educación Musical y Competencias. Referencias para su desarrollo Eufonía. Didáctica de la Música.
- ELORRIAGA, A. (2008) El Coro Escolar Educa Web <
<http://www.educaweb.com/noticias/2008/02/11/coro-escolar>
- HARGREAVES, DAVID. J. (1998) Música y desarrollo psicológico. Barcelona. Graó

- WILFORT, S (1999) Encuentra tu propia voz. La voz como instrumento para tu desarrollo personal. Barcelona. Urano
- GIRALDÉZ, A. (2005): Internet y educación musical. Graó. Barcelona.
- WUYTACK, J. (1993): Cantando, bailando. Nau. Valencia.

Complementàries

- MALBRÁN, S. (2007): Las competencias del educador musical. Eufonía. Didáctica de la Música.
- LLEDÓ, ANA. (1986): Iniciación al mundo sonoro a través de la canción popular. Ecir. València.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Continguts

Es mantenen els continguts inicialment arreplegats a la guia docent

En cas de canviar a un escenari de confinament es reduïrien els continguts inicialment arreplegats en la guia docent seleccionant els conceptes indispensables per a adquirir les competències.

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

Es manté la planificació temporal. Les sessions es realitzaran en l'horari anunciat fins el final del quadrimestre. Les sessions que no es puguin fer de manera presencial contarán amés amb els materials i lectures habituals i i/o amb vídeo-conferències, classes enregistrades i materials alternatius emprant l'aula virtual. Si calguera, es podrà flexibilitzar la relació entre activitats pràctiques i teòriques.

Es reforça el principi de treball autònom per part de l'alumnat tant per les activitats teòriques i de reflexió com per les activitats de programació.

3. Metodologia docent

En la modalitat de docència híbrida, les sessions presencials mantindran la dinàmica de treball habitual (classes teòriques, pràctiques d'aula i/o pràctiques) amb les mesures d'higiene adequades. En cas de que part de l'alumnat assistira a les sessions a distància s'intentarà incloure'ls en la dinàmica de la classe presencial (interactuant amb els companys de classe en la pràctica o visionant la pràctica de manera sincrònica o asincrònica). Quan no fora possible es proposarà una activitat complementària.

En cas de tindre que migrar a la docència a distància es substituiran les classes presencials per sessions de vídeo-conferència emprant la plataforma *Blackboard Collaborate* i s'efegiran activitats alternatives a la pràctica. El professorat estarà disponible al seu horari de tutories presencials i/o virtuals.

4. Avaluació

En la modalitat híbrida es manté l'avaluació contínua i la realització d'exàmens i proves pràctiques i teòriques.

5. Bibliografia

La bibliografia recomanada es manté perquè és accessible. En cas de canvi a un escenari de docència no presencial, es substituiran els treballs d'aula per treballs individuals o col·laboratius tutoritzats a distància. El format de dits treballs seran definit pel professorat del grup i es manté la realització d'exàmens pràctics i teòrics, si calgueren.